

Spis treści

Uwagi wstępne	11
1. Polskie i niemieckie koncepcje rozwoju pogranicza	14
1.1. Programy aktywizacji gospodarczej pogranicza w latach 1990–1995	14
1.2. Współpraca polsko-niemiecka w zakresie zagospodarowania przestrzennego	21
1.3. Powstanie euroregionów	24
1.4. Wspólne dokumenty programowe Phare CBC II/Interreg III A	26
2. Skutki integracji europejskiej dla pogranicza w ocenie niemieckich i polskich ekspertów	28
2.1. Badania niemieckie	28
2.2. Badania polskie	34
3. Deficyty dialogu polsko-niemieckiego na temat rozwoju pogranicza	41
3.1. Asymetria w zakresie badań analitycznych	41
3.2. Asymetria w zakresie dostępu do funduszy pomocowych	43
3.3. Różnice w identyfikacji regionalnej mieszkańców pogranicza	45
3.4. Rola Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej	48
4. Skutki integracji europejskiej dla małej i średniej przedsiębiorczości pogranicza	53
4.1. Konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce zachodniej	55
4.2. Konkurencyjność przedsiębiorstw szczecińskich	62
4.3. Grupy towarowe dominujące w eksporcie województw przygranicznych	65
4.4. Polsko-niemiecka współpraca gospodarcza	70

5. Przygotowanie do integracji z Unią Europejską – badania prowadzone wśród przedsiębiorców	79
5.1. Badania ogólnopolskie Polskiej Konfederacji Przedsiębiorców Prywatnych oraz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości ...	79
5.2. Badania prowadzone na pograniczu saksońsko-dolnośląskim	81
6. Mentalne i biurokratyczne bariery ożywienia gospodarczego na polsko-niemieckim pograniczu	86
7. Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania handlu przygranicznego	91
8. Turystyka i promocja regionalna	98
8.1. Przejścia graniczne	98
8.2. Turystyka rowerowa	100
8.3. Świnoujście – dylematy wyboru profilu turystycznego miasta ...	101
8.4. Budowa przystani żeglarskich	102
8.5. Udział polskich turystów w rozwoju sektora w województwach przygranicznych	103
8.6. Rola administracji we wspieraniu turystyki i promocji regionalnej	104
9. Profile trzech miast przygranicznych: Gubin, Zgorzelec, Łęknica ..	107
9.1. Gubin	107
9.2. Zgorzelec	108
9.3. Łęknica	110
10. Unijne programy pomocowe dla Polski zachodniej	112
11. Przygotowanie administracji województw przygranicznych do wykorzystania funduszy strukturalnych	118
11.1. Programowanie funduszy strukturalnych	118
11.2. Znajomość prawa europejskiego	122
11.3. Specjalne zadania administracji w województwach przygranicznych	123
11.3.1. Europamiasta	123
11.3.2. Regulacja własności nieruchomości i ziemi	126
Wnioski	129
Rekomendacje	135
Bibliografia	139

Aneks

1. Lista osób, z którymi przeprowadzono wywiady	147
2. Tabela finansowa dla Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w podziale na województwa i priorytety w latach 2004–2006	150
3. Inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej, kolejowej oraz rzecznej na polsko-niemieckim pograniczu, zalecane przez stowarzyszenie ARGE, zrzeszające zachodnioeuropejskie izby przemysłowo-handlowe położone wzdłuż granicy z państwami kandydującymi do Unii Europejskiej	154
4. Projekty drogowe i kolejowe zatwierdzone do realizacji w latach 2000–2006 w ramach programu ISPA w województwach Polski zachodniej	155
5. Skład polsko-niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej	156
6. Przejścia graniczne na granicy polsko-niemieckiej	160
7. Produkt krajowy brutto w Unii Europejskiej, państwach kandydujących i Polsce (w tym w podziale na województwa) w 1998 roku	163
8. Stopa bezrobocia w Polsce według województw (grudzień 2001 roku)	164
9. Stopa bezrobocia w polskich i niemieckich regionach przygranicznych (kwiecień 2002 roku)	165
10. Poziom płac w Polsce oraz we wschodnich i zachodnich niemieckich krajach związkowych w latach 1996–2001	165
11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle przetwórczym w Polsce i w poszczególnych województwach w 2001 roku	166
12. Udział województw w eksporcie małych i średnich przedsiębiorstw w 2000 roku	167
13. Polski handel zagraniczny z wschodnioniemieckimi krajami związkowymi w latach 1991–2001	168
14. Udział niemieckich krajów związkowych w handlu zagranicznym z Polską w roku 2001	169
15. Ceny gruntów rolnych w Polsce (w tym w wybranych regionach) oraz w Niemczech (w tym w niemieckich krajach związkowych)	170
16. Ceny gruntów rolnych na polsko-niemieckich terenach przygranicznych	171